

Statement by Beria Onger, the President of IKD (Progressive Women's Organisation)

The junta's attack on women is increasing.

Last month, the military prosecutor accused IKD of "attempting to overthrow the established constitutional order" under the guise of a legal organisation. Sentences of between 15 to 30 years are being demanded for 4 founder members of IKD- 2 metal workers, a doctor and a civil engineer.

The IKD was a legal organisation formed to defend and improve women's rights. Its activities were always carried out openly until it was banned by the military junta. Now, after three years during which hundreds of IKD members were imprisoned and tortured without specific charges having brought against them, IKD is alleged to have constituted an 'illegal organisation'. A mass women's organisation with members of various political beliefs is being charged with carrying out activities that only a political party could achieve.

The new lawsuit against IKD signifies a hardening of attitude against democratic women along with all other democrats of Turkey.

International protests and solidarity is a major factor for shaking the junta, for freeing of women political prisoners and for lifting the ban on all democratic organisations.

We ask our sister organisations and women of the U.K. to give practical support to the campaign organised by the Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey.

Beria Onger
(26th June 1983)

You can choose one or more of the following forms of support as your contribution to the campaign:

1. Nominate a representative to serve on the Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey,
2. Draw attention to the condition of women in Turkey and their struggle in your publications,
3. Join in the petition campaign for the release of women political prisoners,
4. Help in organising fringe meetings during the TUC, Labour Party and other conferences,
5. Adopt a woman political prisoner from the list attached,
6. Invite a speaker to your local/branch meeting,
7. Support the protest campaign to be held prior to the so-called elections in November,
8. Write letters to the British press registering your feelings on the situation in Turkey,
9. Provide material support for the activities of the Committee.

Contact Address: Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey,
32 Ickburgh Road, London E5.

Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey

32 ickburgh road, london e5

ilerici kadınlar derneği

progressive
women's
organisation

STATEMENT by IKD President Beria Onger on the occasion of the
Eighth Foundation Anniversary of I K D

" Dear IKD members -- the oppressed women of Turkey

On 3 June 1983, IKD is completing its 8th year. We know that all members and sympathisers of IKD will celebrate this date in one way or another. be they in prison, underground, or in exile. In working class districts, picnics and small house gatherings will be organised, festive dresses will be put on, the families of those whom we lost under torture or fascist terror, of political prisoners and of those in exile, will be visited. Abroad, various activities will be held.

The reason why we all attach such importance to 3 June, is that it carries a significance beyond the foundation of any organisation. IKD being the first mass women's movement makes this anniversary a symbol for the beginning of Turkey's women to participate massively in the social struggle. Thousands and thousands of women started the fight against their double oppression, for peace and freedom in IKD. Within IKD, we understood the indispensable role of women in the struggle for democracy and won self-confidence. We, every single one of us, worked with great sacrifice to bring IKD to the place where it now stands and we all gained a lot from IKD. That is why we are so proud of our organisation and work unremittingly to keep its traditions alive.

This is the third year that we have celebrated 3 June under the conditions of terror and torture, spread in our country by the reactionary anti-people, anti-peace junta. In these 3 years we went through a difficult test and gained a lot of experience. We proved that we would not be daunted by the efforts of a handful of generals to silence us with their guns and torture and the support they get from their patrons in the USA and NATO. We are now at the threshold of a new stage. Obviously the generals intend to continue their repressive regime in civilian clothes under cover of their so-called "return to democracy". Their new laws undermine all the rights we have won with years of struggle. Now there will be an "election", exactly like the constitutional referendum, and they will say that "democracy is back".

There can be no doubt about the ill-intentions of the generals. But the future of our country will not be determined only by their intentions. On the contrary, the decisive factor will be our struggle. Furthermore, the anti-people forces are not even united among themselves. Their efforts to form a single party on the right, a "junta party", turned out to be a fiasco. This is proof of the weakness of the reactionary forces and the bankruptcy of the pro-imperialist, pro-monopoly policies in solving the problems of our country.

Now our task is to strengthen our struggle in order to avail ourselves of these conditions. We have to collect all our forces and set to work in order to show the wide mass of women the way out of the crisis and to activate them in our struggle. We have to show them the approaching dangers of war. We have to help them to understand what a nuclear war means and that in the wake of imperialism this regime is dragging us to a war with our friends and neighbours. IKDs slogans such as "Not War but Peace, not Arms but Jobs" are today more relevant and urgent than ever before. Now, when the threat of war is so imminent for the world and for our country, when arms expenditure is rocketing while poverty and hunger reaches devastating dimensions, we have the possibility of convincing more and more women of the justness of these slogans. We have a great opportunity before us for dealing a mortal blow to the merchants of death, for ending the regime of torture. Our experience of 8 years, our traditions will be of immense value in this work.

The women of Turkey who live and work abroad also face important tasks. On the one hand they should participate more massively, more forcefully in the peace struggle in

the country where they live, in order to ward off the threat of war overhanging our planet; they should defend their economic and democratic rights, and on the other hand, strengthen their moral and material support to their sisters back in Turkey who fight for the same aims, but under very difficult conditions.

Let us celebrate June 3rd by strengthening our struggle for peace and democracy. Let us intensify our efforts to teach that beautiful folk song which we all know very well, to other women : "Come, all you people, to peace or the world will be destroyed". Let us promise to burn the arms of the junta, to let the word "peace" flow from every house. Let us take an oath to save our friends in prison, to build a Turkey where children will never know the meaning of the word torture.

Long Live IKD !

Long Live the Struggle of Women for Peace and Democracy !

A SHORT HISTORY OF IKD

IKD was established on 3 June 1975. At that time it had only 30 members and its headquarters was a single room in a slum district of Istanbul. Both the rapidly developing democratic struggle in Turkey and the declaration of International Women's Year were influential in the foundation and development of the IKD. By 1980, it had 15,000 members and about 80 branches and sub-branches. Its monthly organ, the WOMEN'S VOICE journal, which started publication in 1975, had a more than 30,000 print run.

THE MAIN TASK IKD SET itself was to draw attention to the double exploitation of our women and to mobilise the women themselves to struggle for their rights. IKD conducted this work under continuous repressions and attacks. IKD offices were repeatedly broken into and searched by the police, without any grounds. They were burnt down by fascists. Many IKD members were beaten by fascists and Maoists and ten of them lost their lives in such attacks. Their husbands, brothers, sons, became victims of this terror. As the majority of IKD members were young women they had to face pressures from both their families and society.

IN SPITE OF ALL THIS in a period of five years IKD was able to establish a well-rooted women's movement in Turkey. It commanded respect and influence well beyond its membership. It was thanks to IKD that the 8th of March and International Children's Day (1st June) came to be celebrated on a big scale in our country. Such slogans as EQUAL PAY FOR EQUAL WORK, MOTHERHOOD IS A SOCIAL FUNCTION, FREE MILK FOR ALL CHILDREN, KINDERGARTENS NOT ARMS etc., introduced for the first time by IKD were adopted by many different political and social forces. For the first time in Turkey's history women organised rallies, marches, meetings for democracy, equality, national independence and peace, against the fascist terror. They started taking part in all workers' actions, in all peace activities, and IKD members marching with their red scarves became an indispensable part of the May Day demonstrations. Many women became active in their trade unions and other democratic and professional organisations through IKD, and started to play a significant role in the rapidly developing peace movement.

On the other hand, IKD always underlined the fact that the women of Turkey were an inseparable section of the international democratic womens movement. International solidarity actions were organised even under the most difficult circumstances. Tens of thousands of women mobilised for solidarity with the women of Palestine, Chile, Uruguay, Afghanistan, Vietnam. Joint activities were undertaken with Greek and Cypriot women for achieving a just and peaceful solution to the Cyprus problem and for ending the warmongering in the Aegean.

The reactionary military dictatorship which seized power on 12 September 1980, closed down IKD. It started a search for IKD leaders and active members. Many were arrested and tortured but the progressive womens movement continued. Those imprisoned remained undaunted in the face of torture. Those still being hunted continue fighting underground, celebrating International Womens Day and International Childrens Day, organising material and moral support to families of political prisoners, participating actively in the campaigns against the reactionary laws of the junta and for preventing the use of Turkey's lands as a jumping board for the Pentagon.

In January 1983, IKD founded an office in Denmark with the aim of informing world public opinion about the conditions and struggles of the women in Turkey. Now, IKD's work and traditions continue on both fronts.

IKD looks with optimism into the future, an optimism based in the deep roots it has taken among our women, roots which have stood the test of oppression and torture. Women who fight in spite of all this, form a major force in building a truly democratic and peaceful Turkey.

Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey

32 ickburgh road, london e5

WOMEN IN TURKEY SINCE THE COUP

On 12 September 1980, the military took control, by force, of Turkey, initiating a series of arrests, bannings and indiscriminate torture and repression. Along with all democrats, the Progressive Womens Organisation (IKD - Ilerici Kadinlar Dernegi) became a target for the widespread and brutal tortures unleashed by the junta.

A search was started for all leaders and many members of the Progressive Women's Organisation. Hundreds of women who fell into their hands were subjected to the most inhuman tortures, including rape, electric shocks and continuous beatings. Many more have been forced to endure the difficult conditions of living underground or going into exile. Most have been separated from their children and families.

WOMEN IN PRISON

The cruel acts of the junta against political prisoners remain unabated, and at the Mamak Military Prison in Ankara new tortures have been applied to women prisoners. In June 1982, 94 women waged a hunger strike there, protesting about the acts of torture and the severe conditions. As a result they were put on trial for 'not obeying prison rules' and have now been placed in 'coffins' (tiny cells in which a person can just stand up) and have been prohibited from receiving visitors. Only their lawyers may see them and then only under very difficult conditions.

Investigations against the PWO have been extended and new PWO members have been arrested. However, as a result of a massive protest campaign, the Peace Committee leaders were released after ten months imprisonment, among them Reha Isvan, a leader of the Peace Committee and a PWO member. Their trial, however, will continue and the prosecutor is demanding sentences of up to thirty years!

During the trial of six women who were charged with 'insulting' the soldiers on duty' at the Ankara Mamak Military Prison, Abdullah Yildiz, a non-commissioned officer at the prison was called as a witness and said in his statement :

" The defendants are taken out (i.e generally), a roll-call is held in the first ward in accordance with the administration's regulations. According to the regulations, the defendants are reminded to count out or to give various replies. But those who do not reply in a loud voice are left outside. The others are taken in. They (those left outside) are given a warning to obey the regulations, or if they have been warned before, are punished by one or two raps with a truncheon in the flat of their hands. On the said date, the defendants had also been punished in that way."

In actual fact, after this 'punishment', one of the defendants had a bleeding kidney and the others had to be treated in the prison dispensary for various problems. Moreover, they now stand trial for disobedience.

However, the most striking point is the mentality of the prison officer who thinks it quite natural for prisoners to receive a "rap or two with a truncheon", just because they do not reply to orders loudly enough, and does not hesitate to say so in an open court. It is open to anyone's imagination to envisage what other sort of punishment is conducted in the prison, about which the officers would refrain from telling in public.

Other known practices are rape; rape with a stick, and other forms of sexual degradation.

But the PWO have refused to bow down in spite of all the inhuman practices of the junta. We are proud of all the imprisoned PWO members, of Berin Uyar (Editor-in-Chief of the WOMENS VOICE journal), and of all democratic women who have been continuing their courageous resistance in prison for many months and years.

WORSENING CONDITIONS

The 1983 national budget of Turkey is 2.6 trillion Turkish liras. Apart from the budget of the Ministry of Finance, which contains the salaries and wages of all state employers, the largest item by far in the national budget is for defence expenditure. Furthermore, quite large sums have been earmarked for the police department, the gendarmerie, and the National Security Council (i.e the junta).

Ministry of National Defence	450 billion liras		
Gendarmerie	47	"	"
Police Force	86	"	"
National Security Council	2	"	"
Total :	585	"	"

By contrast, the funds spared for various types of social expenditure are as follows :

Ministry of Education	287 billion liras		
Ministry of Health and Social Welfare	75	"	"
Ministry of Communications & Transport	15	"	"
Ministry of Housing and Public Improvements	16	"	"
Ministry of Rural Affairs	96	"	"
Total :	489	"	"

These figures need no further explanation. The policies of the junta are clear : more and more armaments, repression and prisons; less and less housing, education, hospitals, roads and so on.

With this type of budget being operated since the junta's coup of September 1980, it is not surprising that the basis health of the country is suffering. Seven million children suffer from malnutrition in Turkey and tuberculosis, rickets, and other diseases run high. It is reported that out of the 86,000 people who contracted tuberculosis in 1982, the majority were children. Pediatrician Nevin Bozbora has stated that : "tuberculosis in children and babies actually is a threat to the whole society, because it means that an entire generation is growing up unhealthy."

For 1982, the High Court of Arbitration fixed the raise in workers wages at 20%, yet the basic food expenses of a family of four increased to four times the minimum wage during last year. The Istanbul Chamber of Trade announced the inflation rate for 1982 was 34.5% (it was predicted to be 20%), while the price of clothing rose by 35% and foodstuffs by 36% in Istanbul. According to the State Institute of Statistics, house rents have risen to an impossible level, and the Minister of Finance has said that 500,000-600,000 people join the army of the unemployed every year.

FIGHTBACK

In spite of all this the voice of the progressive women could not be silenced. Today, the democratic women's movement in Turkey continues to work. Many illegal committees have been formed and they have been functioning for more than two years now, mainly for extending help to the families of political prisoners. In prison or underground, the progressive women never fail to celebrate International Women's Day on 8 March or International Children's Day on 3 June, and the foundation date of PWO, under the slogans of peace, democracy and freedom. The broad campaign against the reactionary constitution of the junta included many women. As a result of this campaign, new arrests were made among PWO members.

This year in Turkey hundreds of progressive women celebrated International Women's Day in prison.

On that day a campaign was started throughout Europe to secure the release of all women political prisoners in Turkey and the ending of the lawsuits against them. We appeal to all democratically-minded women and men to join in this campaign and to show solidarity with the cause of women of Turkey.

Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey

32 ickburgh road, london e5

27th May, 1983

The situation of women in Thatcher's Britain is worsening, however, bad though it is, it is nothing like the situation of women in Britain's NATO ally Turkey.

Turkey's military junta cannot even stand the idea of an independent women's organisation. This is why IKD (Progressive Women's Organisation of Turkey) which was founded in 1975 is now banned along with other democratic organisations. And hundreds of its members are in prison, in exile, underground. Their crime? One was the editor of the *Women's Voice*, the journal of IKD, with a circulation of over 30,000 before the coup. Others committed similar crimes.

Solidarity Committee for Women's Rights in Turkey, formed to build solidarity in the U.K. for the defence of women's rights and the freeing of women political prisoners in Turkey, invites you to

celebrate the founding anniversary of IKD

&

to join hands in support of women political prisoners

on 26th June, 1983 together with the General Secretary of the IKD who is currently in exile in Denmark.

The meeting will take place at the ASTMS Head Office, Camden Road, NW1, Meeting Room 1, from 3.0 p.m. to 6.0 p.m. and will be chaired by Mel Read.

After the speakers and discussion there will be music, Turkish snacks and a raffle draw. The prizes include a pair of Afghan booties donated by Julie Christie in support of women political prisoners in Turkey.

As the meeting is by invitation only, RSVPs will be of great use. Please send these to Durnev User, 72 Anson Road, London N.7.

Looking forward to seeing you.

I will/will not be able to attend the meeting.

Name(s).....

Organisation.....

LISTA ÖVER EN DEL AV DE ANHÅLLNA OCH FÄNGSLADE MEDLEMMARNA AV TURKISKA
PROGRESSIVA KVINNOFÖRBUNDET-IKD

Efter det militäramaktövertagandet, den 12 september 1980, förbjöds IKD. Arresteringsorder utlystes för många medlemmar och förtroendevalda. Närmare tusen demokratisk sinnade kvinnor över hela Turkiet arresterades och fängslades av militären. Nedan följer en lista över de IKD medlemmar som är fängslade och finns i olika fängelser i Turkiet. Antalet fängslade medlemmar av förbundet är mer än vad som står i listan. Att samtliga ej finns med beror på svårigheterna att få ut information från Turkiet, i synnerhet från små orter. Det bör också klargöras att arresteringarna pågår.

Vi uppmanar Er och Ert organisation att:

- undersöka förhållandena för de fängslade kvinnorna
- kräva frihet åt de fängslade kvinnorna och stopp för rättegångar som har inletts mot de.

Istanbul Metris militära fängelset

Berin Uyar Ansvarig utgivare för tidskriften "Kadınların Sesi-Kvinnors Röst". Född 1950. Utexaminerad från Konst Akademin i Istanbul. Arresterades augusti 1981.

Dora Kalkan En av IKD:s grundare. Ansvarig utgivare för IKD:s nyhetsbulletin. Läkare, 37 år, gift, har en 2-årig son. Arresterades oktober 1982.

Tezer Eraslan Ordförande i IKD:s revisions kommitté. Född 1944, gift, har en 10-årig son, utexaminerad från Yildiz Arkitekt och Ingengör Högskolan, byggnadsingengör. Arresterades oktober 1982.

Füsün Yılmaz Medlem av IKD. 36 år, gift, sekreterare. Arresterades december 1982.

Ankara Mamak militära fängelset

Fethiye Cetin IKD:s region sekreterare för centrala Anatolien. 36 år, lärare. Arresterades april 1981.

Necmiye Bekel Medlem av IKD. 37 år, lärare i statskunskap, gift. Arresterades juli 1981.

Gülen Tunguz Styrelse medlem av IKD:s Ankara-distrikt. 30 år, statsanställd. Arresterades maj 1981.

Özen Asut Medlem av IKD. 38 år, läkare, gift, har två barn. Arresterades maj 1981.

Ul. Sb. Bask
Birgül Piyale Medlem av IKD. 27 år, läkare, gift. Arresterades maj 1981.

isveki sanden kuden
Nur Gürkan Medlem av IKD. 35 år, statsplanerare. Arresterades maj 1981.

gittile Sb. V. K. yegen
X Meral Cebe Medlem av IKD. 25 år, student. Arresterades april 1981.

X Tomris Gündogdu Medlem av IKD. 24 år, student, arresterades april 1981.

X Sanem Dogan Medlem av IKD. Kommunalanställd, gift, Arresterades september 1980.

Güler: IKD uluo isyale isondu
X Özlem Karakurt Medlem av IKD. Apotekare, gift. Arresterades september 1980.

Ayfer Güclü Medlem av IKD. Kemi-ingengör. Arresterades september 1980.

X Gönül Özkan Styrelse medlem av IKD. Lärare, har ett barn. Arresterades september 1980.

Seyare Cansiz Medlem av IKD. Arresterades september 1980.

Nuriye Meral Medlem av IKD. Arresterades september 1982.

X Meltem Tanok Medlem av IKD. Arresterades september 1981.

Ayşe Eren Ordförande i IKD:s Eskisehir distrikt. Tjänsteman. Arresterades februari 1982.

Sariye Nazik Yakuphanogullari Medlem av IKD. Ekonom. Arresterades maj 1981.

Kerem Beyleri sanden
X Hale Cavusogullari Medlem av IKD. Okänd arresterings datum.

Ilgi Varis Ordförande i presidiet vid IKD:s senaste kongress. Född 1940, gift, har en 10-årig son, advokat. Arresterades maj 1981.

Ummühan Cananöztürk Medlem av IKD. Okänd arresterings datum.

Ender Öztürkcü Medlem av IKD. Okänd arresterings datum.

Gazel Aksel Medlem av IKD. Gift, hemmafru. Okänd arresterings datum.

Sevim Cangür Medlem av IKD. Okänd arresterings datum.

Gülsüm Alpaslan Medlem av IKD. Okänd arresterings datum.

Diyarbakir militära fängelset

Reva Ozan IKD:s region sekreterare för sydöstra Turkiet. 25 år. Student vid medicinska fakultetet i Diyarbakir. Arresterades september 1982.

Filiz Agin IKD:s vice-region sekreterare för sydöstra Turkiet. 29 år, ekonom, gift, har en 3-årig dotter. Arresterades augusti 1982.

Ulkü Akgül Ordförande i IKD:s Diyarbakir distrikt. 33 år, lärare, gift, har 2 barn. Arresterades september 1982. Fick missfall i fängelset efter tortyr.

Saba Ozan Styrelse medlem av IKD:s Diyarbakir distrikt. 22 år lärare. Arresterades september 1982.

Vildan Tunc Styrelse medlem av IKD:s Diyarbakir distrikt. 25 år, lärare, gift. Arresterades september 1982.

Fatma Cakmak Ombudsman för statsdelen Ali Pasa tillhörande IKD:s Diyarbakir distrikt. 22 år. Arresterades september 1982.

Gölcük militära fängelset

Aysel Aydin Ordförande i IKD:s Zonguldak distrikt. 37 år, statsanställd. Arresterades juni 1982.

Vildan Dönmez IKD:s sekreterare för Marmara regionen. 34 år lärare, gift, har 2 barn. Arresterades september 1980.

Fatma Gazi Ordförande i IKD:s Bursa distrikt. 28 år, ekonom, gift, har ett barn. Arresterades juni 1981.

Ayşe Cakmak Styrelse medlem av IKD:s Bursa distrikt. 26 år, arbetare inom tekstil industrin. Arresterades september 1980.

Naciye Ronay Medlem av IKD. 38 år, sjuksköterska, gift. Arresterades maj 1981.

Antakya militära fängelset

Nadire Mengüllüoğlu Styrelse medlem av IKD:s Antakya distrikt. 26 år. Arresterades maj 1981. Dömdes till 5-års fängelsestraff.

Zahide Dikbas Styrelse medlem av IKD:s Antakya distrikt. 25 år. Arresterades maj 1981. Dömdes till 5-års fängelsestraff.

*Bahkesir: Bölge sek. görevi Bekar 33 yaşında -
öğretmen. 1981'de tutuklandı.*

Adana militära fängelset

Nafize TÖzün Ordförande i IKD:s Adana distrikt. Född 1952, gift, har en 10-årig son, tobaksarbetare. Arresterades maj 1981.

IKD-byrån i Europa
Köpenhamn
Danmark

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Kaynak : Dagens Nyheter. İsveç'in en yüksek tirajlı günlük gazetesi. Cumartesi 23 Nisan 1983 tarihli sayısında LOTTA SCHÜLLERQVIST imzalı söyleşi.

TÜRKİYE'DE BİNLERCE KADINA İŞKENCE UYGULANIYOR

Bugün Türkiye'de, ashəri hapishanelerde, zor koşullarda yaşayan 80.000 politik tutuklu arasında sayıları bine varan politik kadın tutuklu bulunuyor. Birçoğu uygulanan sistematik işkence sonucu - özellikle irza tecavüz - yaşamaları boyu sahat kalıyor.

IKD Genel Başkanı Beria Onger, İsveç Kadın örgütlerinin Türkiye'deki kadın politik tutuklular ile dayanışmasını sağlamak amacıyla İsveç'e gelmiş bulunuyor.

Asheri anta darbeden hemen sonra tüm diğer demokratik kitle örgütleri gibi IKD'yi de kapadı. Yüze yakın üyesini tutukladı. Birçok IKD üyesi hakkında tutuklama kararı var ve bunlar derin gizlilik koşulları altında yaşamalarını sürdürüyorlar. Kırk kadar IKD üyesi, politik mülteci olarak değişik Avrupa ülkelerinde yaşıyorlar.

Berit Onger birleştirdi yıldı Danimarkeli
sürgünde yaşıyor. Onger Türkiyeli kadınların
eşitlik için verdikleri savaşını anlatıyor.

- 1975 Kadın Yılı'nda başladı. Bu yıl, İKÖ
İstanbul'da kuruldu ve çok kısa bir süre
içerisinde tüm ülkeye yayıldı. Dört yıl içinde
üye sayımız 15'bine yükseldi. 40 yerel
şube ve bunlara bağlı 40 temsilcilik
açıldı. Örgütümüz anti-faşist, anti-emperyalist
tüm kadınlara açıktı. Üyelerimiz işçi
kadınlar, ev kadınları ve kırsal kesim-
lerden köylü kadınlar tarafından oluşu-
yordu.

OKUMA YAZMA KURSLARI

Onger örgütün önemli uygulamalarını şöyle
sıralıyor:

Kadınlara okuma yazma öğretmek. Kadın-
ların yüzde ellisi, doğuda yüzde doksan'a okuma
yazma bilmiyor. Çok genç yaşlarda evlendiriliyor
lar ve kızlıklarında ev işlerine yardım edi-
yorlar. Öncelikle erkek çocuklar okula gönderi-
liyor.

İşyerlerine bağlı kreşlerin açılması. İş
yasalarına göre 500 kadın işçinin çalıştığı
her iş yerinde kreş açılması gerekiyor. İşveren-
ler bu yasaları uygulamıyorlar. Ya kadın
işçi sayısını 499'da tutuyorlar, ya da

İş müfettişlerine boş bir lokal gösterip kadınların isteksiz çocuklarını getirmediklerini söylüyorlar.

Fiat artışlarına ve kötüleşen yaşam koşullarına karşı yerel eylemler. 0-6 yaşındaki çocuklara her gün ücretsiz süt dağıtımı. Kadınlara doğum izni.

TEPKİLER

Kadınların daha iyi yaşam koşulları için verdiği savaşı bazı çevrelerde tepki ile karşılandı. İKD - Adana il örgütü başkanı Mayıs 1979'da kadın pamuk işçilerinin sigorta haklarını alabilmeleri için başlattığı bir kampanya sırasında öldürüldü. Birçok İKD üyesi ölümle tehdit edildi. Bazı İKD üyelerinin kocaları veya çocukları öldürüldü, hapse atıldı.

Tüm bu baskılara karşın İKD demokrasi savaşımında etkin bir rol oynadı. İKD yayınsal olarak bir Mayıs gösterilerine, faşist teröre karşı eylemlere katıldı. İKD Nisan 1979'da sıkıyönetim tarafından kapatılınca, 1000 kadar İKD üyesi kadın, İstanbul, İzmir, Adana ve diğer şehirlerden Ankara'ya protesto yürüyüşü yaptılar. İçişleri bakanı ile görüşme talebinde bulundular. Ancak beş kişilik bir delegasyon Ankara girişini tutmuş olan polis barikatlarından geçebildi. Diğerleri jopluk polislerin

dağıtma gişimlerine rağmen ilü gün ilü gece Ankara gişinde beklediler.

Türkiye'de uzun süre illegal yaşayan bir İKD lideri bugün İsveç'te tutuklu bulundugu için ismini açıklamak istemiyor. Hapishane koşullarını anlatıyor: 80.000 tutuklu kapasitesi 25.000 kişi olan hapishanelerde yaşıyorlar. Hapishanelerde sağlık koşulları çok kötü. Birçok tutuklu günde sadece bir kaş dahiye temiz havaya çıkartılıyor. Çeşitli hastalıklar ve kadınlarda çok düşürme alabildiğine yaygın.

Tüm bu koşullara karşın İKD illegal olarak çalışmalarını sürdürüyor. Hapishane'de tutuklu bulunan kadınlar ile maddi ve manevi dayanışma örgütünüyor. İKD Kopenhag'da bir dış büro açtı. Dış büronun başta gelen görevleri arasında kamuoyu yaratmak ve başka ülkelerin kadınlarının dayanışmasını sağlamak.

Kurulduğundan bu yana İKD genel Başkanlığı yapmış olan Beria Onger Türkiye Kadın Hareketi içerisinde önemli bir rol oynamış.

genelkurleri

1965 yılında İstanbul'da kurulmuş kadınlar yapar ken, çalışan kadınlardan oluşan bir dernek kurmuş. Bu yıllarda, yasalarla belirtilen

önce uygulanmayan kadın hakları üzerine
bir dizi inceleme ve makale yayınlamış.

1970 yılında genelerine düşen kadınların
koşulları ile ilgili bir inceleme yayınlamış.
Bu inceleme dizisinde kadınların faaliyetleri
nasıl devlet tarafından onaylanan genelerine
itildiğini açıklamış.

Onger kendisini kadın hareketinde öncü
olarak göstermek istemiyor. Bu tanımlamanın
1920'lerde kırsal bölgelerde kadınlara oluma
yazma öğretmek için çaba gösteren kadın
öğretmenlere yakıştığını söylüyor. Bu kadın
öğretmenlerin birçoğu dağlara kaçırılmış,
irzlerine tecavüz edilmiş ve öldürülmüşler.

- O günden bu güne çok şey değişti,
önce kadınların gününce daha çok
yolları var diyor.

İlerici kadınlar derneği

progressive
women's
organisation

Office Abroad: Elmegade 10, 4th - DK-2200 Copenhagen N - Denmark

APPEAL

The Progressive Women's Organization of Turkey (İKD) is today, under the conditions of a reactionary military dictatorship, prevented from working legally. Many of our members are in prison, many more are at present free on bail, but the trials against them continue and they face the danger of being imprisoned again any moment.

Last month the junta has started legal procedures against 4 founding members of İKD at the Istanbul Military Court. The military prosecutor accuses İKD of working, under cover of a legal organization, for the aim of establishing proletarian dictatorship and socialism and conducting communist propaganda (!), and demands prison sentences between 15 to 30 years for four of its founding members: Fatma Güner (metal worker), Güner Dilsizoglu (metal worker), Dora Kalkan (doctor) and Tezer Eraslan (engineer). These ridiculous and groundless charges contain the threat of ever more arrests.

Our members are not the only women in the prisons of the junta or under imminent danger of being re-arrested. There are thousands more. All of the imprisoned women have been subjected to inhuman tortures. The majority of them are physically or psychologically affected by the treatment they have received and by the extremely harsh prison conditions. They are constantly under danger of being taken back to the torture chambers.

On March 8th, the International Women's Day, our Organization started a campaign with the aim of saving all women political prisoners in Turkey from these unbearable conditions and for the termination of the lawsuits against them.

We appeal to all democratic and peace-loving women in the world to strengthen their solidarity with the women of Turkey and to take part in or to intensify their support to this campaign.

Some of the ways you can help the women in prison are:

- Send protest messages to the Turkish embassy in your country or directly to General Kenan Evren, President, Ankara, Turkey.
- Send solidarity messages to the women in prisons.
- Apply to national and international human rights organizations asking them to intervene in the junta's prosecution of peaceful women.
- Adopt a women prisoner in your organization or local group.
- Write about their and the general situation in Turkey in your publications.

Enclosed is a list of some İKD members in prison. Please contact our office abroad at the above address for any more information you might need and let us know about your activities.

INFORMATION ABOUT SOME OF THE İKD MEMBERS WHO ARE IN PRISON

At the İstanbul Metris Military Prison

Berir Uyar - Editor-in-chief of the "Women's Voice" magazine. Born in 1950. Married. Graduate of the Academy of Fine Arts. Arrested in August 1981.

Dora Kalkan - Founding member of İKD. Editor of İKD News Bulletin. Doctor. 37 years old. Married, with a 2 year-old son. Arrested in October 1982.

Fusun Yılmaz - İKD member. 36 years old. Married. Secretary. Arrested in December 1982.

At the Diyarbakır Military Prison

Reva Ozan - South Eastern Regional Secretary of İKD. 25 years old. Student at Diyarbakır Faculty of Medicine. Arrested in September 1982.

Filiz Ağin - South Eastern Regional Secretary of İKD. 29 years old. Economist. Married, with a 3 year-old daughter. Arrested in August 1982.

Ükü Akgül - President of İKD Diyarbakır Branch. 33 years old. Teacher. Married, with 2 children. Arrested in September 1982. She had a miscarriage in prison as a result of tortures.

Saba Ozan - Executive Committee Member of İKD Diyarbakır Branch. 22 years old. Teacher. Arrested in September 1982.

Vildan Tunç - Executive Committee Member of İKD Diyarbakır Branch. 25 years old. Teacher. Married. Arrested in September 1982.

Fatma Çakmak - İKD Ali Paşa District Representative in Diyarbakır. 22 years old. Arrested in September 1982.

At the Gölçuk Military Prison

Aysel Aydın - President of İKD Zonguldak Branch. 37 years old. State employee. Arrested in June 1981.

Vildan Dönmez - Marmara Regional Secretary of İKD. 34 years old. Teacher. Married, with 2 children. Arrested in September 1980.

Fatma Gazi - President of İKD Bursa Branch. 28 years old. Economist. Married, with one child. Arrested in June 1981.

Ayşe Çakmak - Executive Committee Member of İKD Bursa Branch. 26 years old. Textile worker. Arrested in September 1980.

At the Ankara Mamak Military Prison

Fethiye Çetin - Middle Anatolian Regional Secretary of İKD. 36 years old. Teacher. Arrested in April 1981.

Necmiye Bekel - İKD member. 37 years old. Assistant professor at the Faculty of Political Sciences. Married. Arrested in July 1981.

Gülen Tunguz - Executive Committee member of İKD Ankara Branch. 30 years old. State employee. Arrested in May 1981.

Özen Aşut - İKD Member. 38 years old. Doctor. Married, with 2 children. Arrested in May 1981.

Nur Gürkan - İKD member. 35 years old. Civil engineer. Arrested in May 1981.

Birgül Piyale - İKD member. 27 years old. Doctor. Married. Arrested in May 1981.

Meral Cebe - İKD member. 25 years old. Student. Arrested in April 1981.

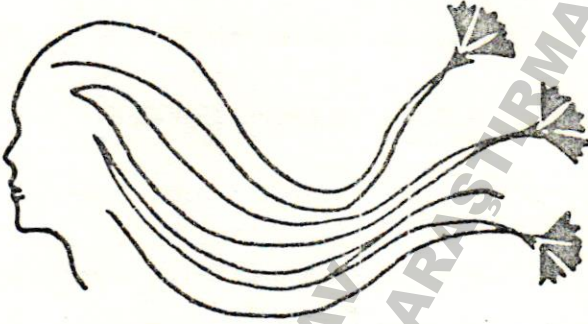
Tomris Gündoğdu - İKD member. 24 years old. Student. Arrested in April 1981.

At the Antakya Prison

Nadire Mengüllüoğlu - Executive Committee member of İKD Antakya Branch. 26 years old. Arrested in May 1981. Sentenced to 5 years of imprisonment.

Zahide Dikbaş - Executive Committee Member of İKD Antakya Branch. 25 years old. Arrested in May 1981. Sentenced to 5 years of imprisonment.

LONG LIVE İKD

I will create a sun,
far far over the darkness,
so warm and loving.
I must not be late,
Dawn is rising already,
there are many flowers expecting the sun
for to blossom.

Hidayet Yılmaz
İKD member

ilerici kadınlar derneği

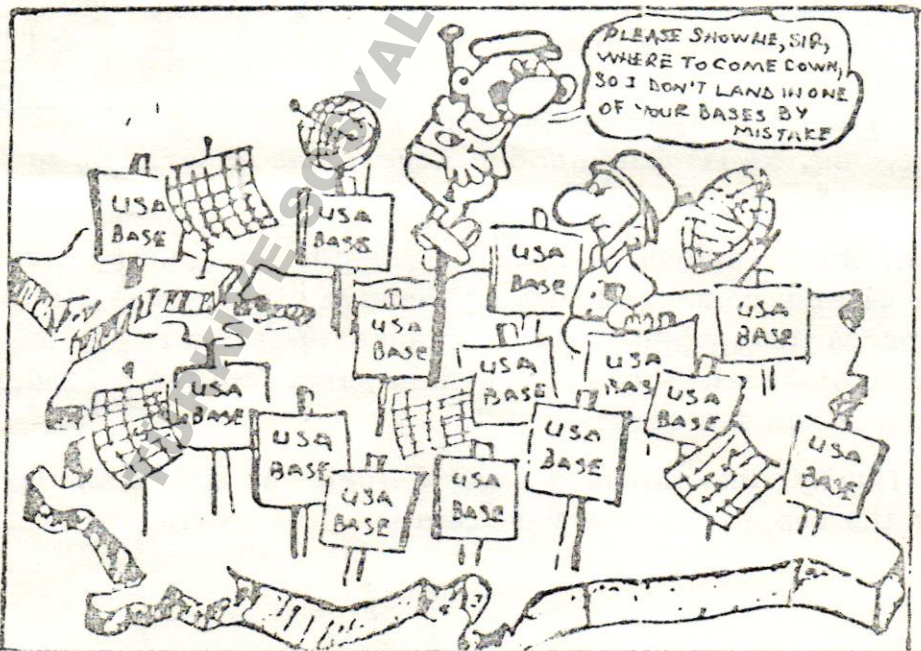
progressive
women's
organisation

Office Abroad Elmegade 10. 4th - DK-2200 Copenhagen W - Denmark

FOR LIFE AND FREEDOM

Women are fighting for peace all over the world now. This fight goes on under all sorts of conditions. It is bound inseparably with the fight for all human desires, for all human rights and liberties. Without peace, we can neither protect that most basic right of all -life-, nor can we obtain a better future for ourselves and our children.

The women of Turkey are also struggling for peace under a military dictatorship. Today there are thousands of women in prison in Turkey. The number of families of political prisoners and exiles reach hundreds of thousands. All democratic and trade union rights are suspended. In the junta period, prices of basic goods have increased 500%. This means that there simply is not enough food for the majority of children. But, the main factor underlying the work to change all this is the struggle for peace.

The reasons are very simple:

First of all, we do not want to be annihilated in a total nuclear catastrophe. Besides, all "limited" nuclear war plans of the Reagan administration, in Europe or the Middle East, mean total death for our people. Furthermore, the USA has piled nuclear arms on our land, over which no Turkish government has any control. This means automatic involvement in any nuclear war, whether Turkey wants it or not.

Secondly, our country is full of USA and NATO military bases, where even Turkish generals are forbidden to enter. In the past, the USA has used them several times so as to involve Turkey in dangerous situations.

Thirdly, this military regime is yielding more and more to USA's pressures to make Turkey its jumping board for its attacks in the region. A concrete example is the secret agreement about the USA rapid deployment forces.

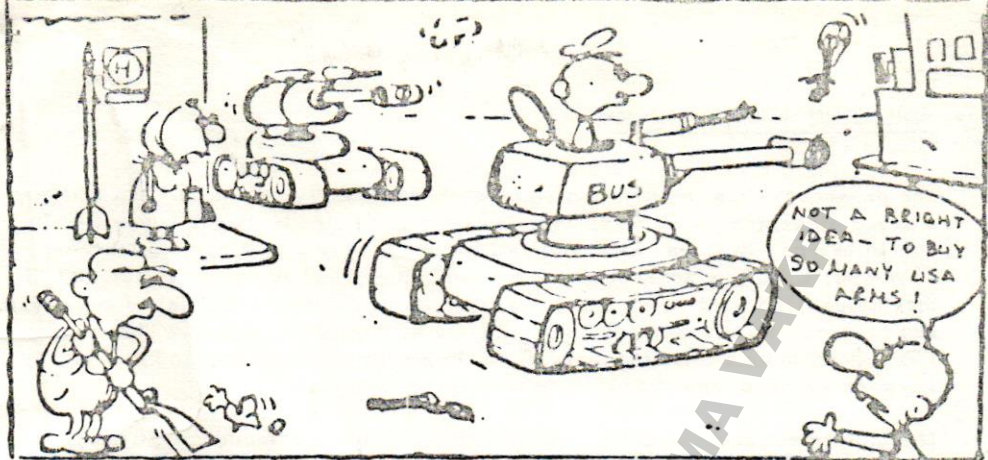
Fourthly, thanks to NATO membership, most of our national income is devoured by armament expenditures, which have risen even more rapidly under the junta regime. NATO Commander Rogers has ordered us to remain hungry, as the "price of peace".

Fifth, the pressures and tortures inside the country are also closely connected with aggressive plans. In order to suppress the opposition to their adventurist policies, the local collaborators of imperialism persecute the defenders of peace and democracy.

And finally, this military regime itself can only stand up with the support it receives from war-mongering circles.

We want peace, because we want to live in a free country, because we want our children to have food and education and jobs instead of a future darkened forever with the threat of war, because we want Turkey to be a country respected for its determined stand on the side of peace, instead of being denounced as a tool of aggressive plans.

Our determination in this struggle and the conditions it is waged under can be illustrated with the following words of a member of our Organization, Mrs. Reha İsvan, who is also one of the founders and leaders of the Peace Association of Turkey. She has been in prison for 10 months and released on bail only after intensive solidarity activities. She and the other leaders of the Peace Association, like many other peace fighters, face heavy prison sentences.

Here is what Reha İsvan replied to the military tribunal, where she and her friends are charged with illegal activities, communist propaganda and attempting to undermine the regime - all because of their legal and open work in the Peace Association:

MRS. REHA ISVAN SPEAKS:

The prosecutor has implied that some sinister directive made us form and lead a peace movement in Turkey. This is far from the truth. Peace concerns all human beings. Besides, as a woman I have given birth to life; as a teacher, I have nurtured new generations of human beings; and as an agriculturalist, I love nature and want to enrich it. Wars destroy all that is cherished in culture and nature. I do not want my life's work to be destroyed by war. This is why I am proud to be a founding member of the Peace Association, and this is why I oppose war and take my place on the side of peace...

The indictment accuses us of "championing peace and democracy". This is true and we are proud of it. The Peace Association did not conduct a single activity which was not out in the open. Our Association was founded with the official permission of the State and was continually monitored by the appropriate State officials. All our proposed meetings, congresses and visits were first cleared with the authorities. From the day of our founding to the day of the coup when the Association was banned, not a single investigation or prosecution was launched against any one of our members or the Association as such.

How can activities which were not regarded as crimes prior to 12 September be conceived as crimes now? If the intention was to keep silent in those days so as to spring this trap on us, then this attitude will result in the loss of faith of all citizens in the continuity of the rule of law and the integrity of the State. If we are an "illegal" organization, why were we allowed to continue our activities and why did the authorities turn a blind eye to us? Besides, from 1978 onwards virtually all our activities were carried out under the gaze not only of the State but of martial law authorities as well. In all this time, there was not the slightest hint that we might be considered to be an "illegal" organization...

There is not a single shred of material evidence in this indictment. Allow me to declare to you that I firmly believe in a political order based on respect for human rights and liberties and a State founded on the principles of social justice. This is in the preamble of our 1961 Constitution. I categorically reject and oppose any form of dictatorship, repression and the use of violence. So does the Peace Association. I hope that the universal principles of justice will prevail and that our total innocence will be established...

Yes, I was amongst the founders of the Peace Association. This is because I believe that peace is the foremost question facing humanity today. In fact, any person who is conscious of the world we live in, who has some awareness of history, who can grasp the future of humanity, is bound to embrace the cause of peace. We founded the Peace Association in the wake of the Helsinki Final Act which was received with jubilation across the world and which was also endorsed by the Turkish government. The Helsinki Agreement set out to link the desire to break out of international tension and crisis with the growing adoption by all peoples of the world of the need for peace. And for the first time the task of establishing and protecting world peace went beyond high state officials and devolved to non-governmental organisations formed by ordinary people. We volunteered to serve world peace. As I read in my prison cell about the huge international dimensions attained by the peace movement, I am even more honoured to have participated in the foundation of our Association and to have been in its executive until our activities were banned.

İKD İDDİANAMESİ

ASKERİ SAVCININ "DELİL"LERİ

İSNAT EDİLEN BÜYÜK "SUÇ"

İKD DIŞ BÜROSU YAYINI

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının ihbar vazıları üzerine İKD hakkın-da dava açtı.

Askeri savcı üstün (!) bir çabayla hazır ladiğı 22 Nisan 1983 tarihli iddianame sinde İKD yöneticileri için 30 yıla varan hapis cezaları istiyor.

200 sayfayı aşan iddianamede hiçbir ciddi yan bulunmuyor. Ancak sonuçları açısından durum gayet ciddidir:

- Türkiye kadın hareketine ağır bir dar-be indirilmiştir.
- Aylarca hatta yıllarca, yüzlerce kadın hapiste kalmış ve işkence görmüştür.
- Birçok kadın gizlilik koşullarında ya-şamak yada yurt dışına çıkmak zorunda bırakılmışlardır.

İlerici Kadınlar Derneği Dış Bürosu As-keri savcının, eğer sonuçları bu kadar ciddi olmasa, iyi bir mizah örneği sayı-labilecek iddianamesini tanıtmak üzere bu broşürü hazırlamış bulunmaktadır.

Haziran 1984

İKD hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 22 Nisan 1983 tarihli ve 1982/1929 - 1983/349 sayılı iddianamesiyle açılan dava sürüyor. Davada İKD yöneticileri için 30 yıla varan hapis cezaları ve Derneğin kapatılması isteniyor.

İddianamede İKD'ye yöneltilen suçlamalar, Türkiye Komünist Partisi doğrultusunda faaliyet göstererek bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkünü tesis etmek, memleket içindeki düzeni devirmek, komünizm propagandası yapmak, Kürtçülük propagandası yapmak, Dernekler yasasını ihlal etmek, faaliyetleri sıkıyönetimce durdurulduğu halde çalışmalarına devam etmektir.

Sıkıyönetim savcısı bu iddiasını kanıtlamak üzere İKD'nin çeşitli faaliyet ve belgelerinden 200 sayfanın üstünde "delil" gösteriyor. Bu sözde "delil"lere geçmeden önce savcının bizzat kendi sonuç mütalaasından bir bölümü aktarmak istiyoruz:

"TCK 141/1 maddesinde yazılı suçun manevi unsuru kasıt ve özel kasıttır. Kasıt, suçun maddi unsurunu teşkil eden fiilleri bilerek ve isteyerek işlemele-ri, özel kasıt ise TCK 141/1 maddesinde yazılı hedef ve gayelere ulaşmak kasıtlı hareket edilmesidir. TCK'nun 141/1 maddesinde yazılı cürüm, mahiyeti itibarıyla şekli bir suçtur. Ve mefruz bir tehlikeyi önlemek amacına matuftur. Çünkü kanun koyucu bu gibi yıkıcı nitelik arzeden birleşmelerin kurularak faaliyete geçmesinde devletin varlığı için tehlike görmüş, suç işlenip zarar meydana geldikten sonra faili cezalandırma yerine zararın vukuuna mani olmayı ve bu suretle tehlikeyi önlemeyi tercih etmiştir. Bu bir tehlike suçudur ve bu gibi suçlarda failin fiile yönelmiş hareketi, cezalandırılması için yeterli sayılmıştır."

Yani savcının burada açıkca ifade ettiği gibi, söz konusu olan işlenmiş bir suç değildir. Suç işleme tehlikesinin varolması söz konusudur. Bir "kasıt"ın olduğu iddia edilmektedir. Böyle bir tehlikeyi yada

2
"kasıt"ı saptayan kimdir? Bizzat varolan düzenin anayasasını lağveden, parlamentoyu fesheden, yönetime zorla el koyan 12 Eylül cuntasının savcıları! Savcının böyle bir açıklama ve yorumu yapmasının ise tek nedeni vardır:

200 SAYFALIK RAPORLARA RAĞMEN İKD'nin İDDİA EDİLEN SUÇLARIN HERHANGİ BİRİNİ İŞLEDİĞİNİ KANITLAYACAK HİÇBİR SOMUT DELİL OLMAMASI.

Savcı, iddianamesinde bütün kullandığı belgelerin İKD Genel Merkezinde açıkca dosyalanan, gizlenmesini hiçbir gerek görülmeyen evrak ve yayınlar olduğunu söylemeyi nedense ihmal ediyor. Eğer İKD bir paravan dernek olsaydı, yada legal görünüm altında yasa dışı faaliyetler yürütseydi, acaba bu materyaller kuruluşundan itibaren her an polisçe aranacağı bilinen, hatta aranan dernek binasında muhafaza edilir miydi? Üstelik, materyallerin çoğunluğunu İKD'nin haber ajansı, basın açıklaması, kongre belgeleri gibi bir kopyası mutlaka Emniyet yetkililerine gönderilen açık yayınlar oluşturmaktadır. Ve bütün bu açık ve izimli faaliyetlerinden ötürü 1980 yılına kadar İKD aleyhine açılmış tek bir dava yoktur.

Eğer sonuçları; Türkiye kadın hareketine indirilen ağır darbe, aylarca hatta yıllarca hapsedilen ve işkence gören yüzlerce kadın, daha birçok kadının gizlilik koşullarında yaşamaya yada ülke dışına çıkmaya zorlanması olmasaydı, savcının iddianamesi iyi bir mizah örneği olarak görülebilirdi. Aşağıda askeri savcının daha önce belirtilen suç iddialarını kanıtlamak için ne gibi deliller gösterdiğine kısaca örnekler vereceğiz.

İKD'nin Türkiye Komünist Partisi doğrultusunda çalışma yürüttüğü iddiasının tek gerekçesi, bazı İKD yöneticilerinin Komünist Partisi üyesi olduklarına dair çeşitli kişilerin işkence altında alınan "ifade"leridir. Bunun dışında bir başka "önemli" delil 1 Mayıs 1978'de Taksim alanında çekilen bazı resim-

lerde İlerici Kadınlar Derneği pankartının arkasında Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük pankartının görünüyör olmasıdır. (s.200)

Gene bu iddiaya gerekçe olarak İKD'nin çeşitli açıklamaları içinde TCK'nun 141. ve 142. maddelerinin kalkması istemi gösterilmektedir. Acaba şimdi bizzat bu maddelerle suçlanan demokratik bir yığın örgütü olarak İKD'nin bu istemi ileri sürmesinden daha haklı birşey gösterilebilir mi? Yasanın bu maddeleri bellidir ki sadece Türkiye'de işçi sınıfı partilerinin kurulmasını yasaklamakla kalmamakta, egemen çevrelerin hoşuna gitmeyen tüm kişi ve örgütlere karşı da kullanılmaktadır. İşte İKD'de Türkiye'deki tüm demokratik örgütler gibi bu maddelerin demokratik hakları kısıtladığını belirtmiş ve kaldırılmalarını talep etmişti. Nitekim Anayasa Mahkemesi bu maddeleri Türkiye İşçi Partisi'nin başvurusu üzerine incelediği zaman, ancak tek kişilik bir çoğunlukla kalmasına karar vermişti.

Gene bu iddiaya gerekçe olarak Türkiye Komünist Partisi'nin ve diğer işçi partilerinin yayınlarında Türkiye'de ilerici bir kadın hareketinin gelişmesinden duydukları memnuniyeti dile getiren yazılar gösterilmektedir. Eğer bu noktadan hareket edilirse, o zaman CHP'den başlayıp Türkiye'deki birçok parti ve tüm demokratik örgütleri, binlerce sanatçıyı, çeşitli eylemlere katılan yada destekleyen milyonlarca yurttaş TKP doğrultusunda çalışmakla suçlamak gerekir.

İddianamenin 202. sayfasında, "Bir sınıfın diğer sınıflar üstünde tanakkümesini amaçlamaya" getirilen kanıtlardan biri, "İKD'nin kadın sorununa sınıfsal açıdan bakan, yığınsal bir kadın örgütü" olduğu söylenmektedir.

Komünizm propagandası suçlamaları daha da gülünçtür. Örneğin, buna kanıt olarak İKD Genel Merkezinde bulunan bazı yayınlar sayılmaktadır. Doğal olarak İKD'ye gönderilen çok çeşitli dergi, kitap, bülten,

gazete vb.leri arasında sosyalist ülkelerden gelenler de bulunmaktadır. İddianamede sayılan yayınlar arasında "Daily Review başlıklı Sovyet basınından alınmış haberleri içeren ingilizce dergi", "Sovyet harfleriyle başlık taşıyan PANORAMA isimli 'Sibirya'nın ulaşım sorunları konusunda yazılar içeren özel sayı ingilizce yazılmış" ve "Tudeh News başlıklı İran Komünist Partisi'nin uluslararası muhasebetler dairesinin yayınladığı 5 Nisan 1980 tarihli 54. sayısı" bulunmaktadır. (s.204) Belliki, bu sonuncusu başka bir yerden karışmış, yada özellikle konulmuştur. Çünkü İKD Genel Merkezi 28 Nisan 1979 tarihinde mühürlenmiştir. "Sovyet harfleriyle" yazılmış Sibirya'nın ulaşım sorunlarını anlatan derginin nasıl bir "komünizm propagandası" olduğu ise tümüyle bilinmezdir.

Gene komünizm propagandasına bir örnek olarak İKD 2.Genel Kurulu'na davetli olarak gelen konuklardan Sovyet Kadın Komitesi'nin temsilcisinin "Rusça olarak yaptığı konuşma"dan söz edilmektedir.(s.184) Kongreyi izleyen polisin raporunda ise Fransız temsilcisinin Fransızca, Yunan temsilcisinin Yunanca konuştuğundan bahsedilmemektedir. Elbette herkes kendi diliyle konuşmuştur! Üstelik de, Sovyet Kadın Komitesi'nin temsilcisi olan Azerbeycanlı Güllü Abilova konuşmasını Rusça değil Azerice yapmıştı!

Komünizm propagandasının bir başka somut örneği de; İKD'nin düzenlediği bir 8 Mart toplantısına Zeynep Hanlarova'nın davet edilmiş olmasıdır. Ünlü Azerbeycanlı şarkıcı birçok kez profesyonel örgütler tarafından Türkiye'ye çağırılmıştır. Türkiye'de konserler veren, plakları, bantları her tarafta açıkca satılan bu sanatçının daveti "komünizm propagandası" delilidir. Ne yazık ki sanatçı bu davete gelememişti.

İKD'nin TKP ve DİSK'le ilişkilerinin en önemli kanıtı Hakkı Öztürk adlı kişinin beyanlarıdır. Bir dönem Maden-İş Sendikası Yürütme Kurulu üyesi olup

sonra büyük bir çoğunlukla seçimleri kaybeden Hakkı Öztürk'ün "kanaatleri"ne göre İKD üyeleri Maden-İş Sendikası'ndan aldıkları talimatlarla grevlere katılmakta ve grevlerin devam ettirilmesi için çaba harcamaktaymışlar. Öte yandan mitinglerde İKD'nin TKP'ye ait sloganları attığını da belirtiyor Öztürk! Bu sloganlar arasında şunlar var: "Nötron Bombasına Hayır, Amerikan Üsleri Kapansın, NATO'ya Hayır". Öztürk'ün bu konularda ne denli bilgili olduğunun örneklerinden biri de, saydığı sloganlar arasında "anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekel güçlere karşı savaşım" bulunması.. Öztürk, tam olarak isimlerini hatırlayamasa da bazı İKD üyelerinin TKP'li olduğunu da "açıklıyor". (s.230)

DİSK davasında tüm diğer DİSK yöneticileri tarafından valan söylendiği belirtilen, hainliği açığa vurulan bu adi ajanın hiçbir delile dayanmayan "kanaatleri", insanları 30 yıla mahkum etmek için İŞTE BÖYLE KULLANILIYOR.

İKD tüm çalışmaları boyunca işçi kadınların yoğun biçimde örgütlendiği bir dernek olarak sendikalarla ortak çalışma hedefini koymuş, bunu tüzüğünde açıkça belirtmiş, tüm emekçi kadınları sendikalarda örgütlenmeye ve aktif olmaya çağırmış, bunun haklarını elde etmek için en önemli alanlardan biri olduğunu vurgulamıştır. Bu savcı tarafından büyük bir suç olarak görülmektedir. Bu nedenle bu konu iddia-ımede çeşitli alıntılarla vurgulanmaktadır. Örneğin:

- 11.3.1977'de (8 Mart dolayısıyla) düzenlenen bir panelde bir konuşmacının "kadınların örgütlü sendikal mücadeleye katılmasını temenni ettiği" doğrultusundaki polis raporu (s.192)

- DİSK'in yada diğer sendikaların çeşitli toplantı ve eylemlerine gönderilen dayanışma mesajları (s.206, 207, 213)

Askeri savcı İKD'nin illegal faaliyet yürüttüğünü de iddia etmektedir. Bunuda çeşitli örneklerle ispatlamaya çalışmaktadır. İşte bu "illegal faaliyet"lerden biri de, faşist saldırıların alabildiğine arttığı, İKD şubelerine saldırıldığı yada yıkıldığı bir ortamda genel merkezden İKD şubelerine gönderilen talimattır. Bunlar arasında, dernek binalarının açık olduğu saatlerde en az iki kişinin olmasının sağlanması, faşistlerin her cinayet yada saldırısına tepki gösterilmesi, cenaze törenlerine yığinsal katılınması bulunmaktadır.(s.208)

Dayanışma çalışmaları da "suç" sayılmaktadır. Örneğin, Vietnamlı kadınlarla dayanışmanın yükseltilmesi için İKD örgütlerine gönderilen yazı "suç belgeleri" arasındadır. Bu yazıda savcılıkça altı çizilerek vurgulanan dayanışma eylemleri önerileri arasında, 8 Mart yürüyüşlerinde Vietnam ile dayanışmayı dile getiren bez döviz ve pankartlar taşımak, yürüyüş ve kapalı salon toplantılarında buna ilişkin belgileri kullanmak, imza kampanyası düzenlemek, Vietnam'a gönderilmek üzere ilaç kampanyası başlatmak bulunmaktadır. (s.209)

Kadınların Sesi dergisinin Şubat 1980 sayısındaki Afganistan halkının savaşımıyla ilgili yazı da savcı için "suç" teşkil etmektedir.(s.224-225)

Nötron Bombasına Hayır kampanyası ile ilgili olarak yazılan yazılar da "suç belgeleri"dir. (Bellidir ki savcı, büyük şahidi Hakkı Öztürk'ün kanaatine uyarak Nötron Bombasına Hayır'ı TKP belgisi olarak saymaktadır.) (s.209)

Türküler de suçtur savcıya göre.. Bir toplantıda (savcının ifadesine göre "temsil"de) bir İKD üyesinin "bir ananın ağdını dile getirmekte" olduğu özellikle vurgulanmaktadır.(s.211)

Barış çalışmaları ise hepten suçtur! Bir İKD haber ajansında Barış Derneği'nin kuruluşuyla ilgili açıklama ve İKD temsilcisinin bu toplantıda "bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da örgütlü Türkiye

emekçi kadınlarının barışa sahip çıkacaklarını" söylemesi askeri savcı için önemli bir suç oluşturmaktadır.

Bir İKD temsilcisinin Yunanistan'da yaptığı konuşmada söylediği şu sözler, altı çizilerek "suç" sayılıyor: "Kadınların özgün sorunlarıyla birlikte, toplumsal sorunların çözümünde de örgütlü olarak savaşım vermelerini amaçlayan İKD örgütlediği emekçi kadınların kitlesel olarak mücadeleye katılması sağlamıştır." (s.214)

Gene aynı konuşmada başkaca da "suç" unsurları savcı tarafından tesbit edilmiş bulunmaktadır: "(Kadınlar) artık okulsuzluğun, öğretmensizliğin, doktorsuzluğun, açlığın, yoksulluğun nedenlerinin uluslararası ve işbirlikçi yerli-yabancı tekellerin bitmez tükenmez kâr hırsı olduğunu kavriyorlar. Silah alımının savaş araç ve gereçlerine ayrılan milyarlık fonların hayati ihtiyaçların giderilmesine harcamabileceğinin bilincindeler. Helsinki Nihai Senedi'ne imza koyan Türkiye hükümetinden, savunma harcamalarından neden kısıtlama yapılmadığının hesabını soruyorlar. İKD bu yolda basın bildirilerini, yayın organlarını geniş ölçüde kullandı. İmza kampanyası gibi eylemlere girişti." (Altı savcı tarafından çizilmiş.)(s.214)

Bir grup CHP'li milletvekilinin İKD'ye gönderdikleri davanışma mesajında "Bugünkü bozuk düzen ve onun yası temsilcisi MC yıkılıp yerine emekçi halk kendi iktidarını kurduğu zaman kurtulacaktır. O günler uzak değildir" demeleri de, henedense İKD aleyhine önemli delillerden biridir." (s.214)

1975 yılında UDKF'nin yayınladığı bir çağrıdan şu alıntıyı yapmak da suçtur: "Tüm kıtaların kadınları! Barış, eşitlik ve ilerleme- işte neimizi bekleyen yüce görevler. Biz onlara ulaşacak kadar güçlüyüz. Kadınlar sahip olduğunuz gücü biliniz. Sizin sesiniz güçlü bir silahtır. Haykırın. Kadın örgütlerinde, gençlik örgütlerinde, sendikalarda, dini

Örgütlerde, fabrikalarda, büroda, köyde, evde, neredesiniz olun kadınların etkisini hissettirmek için birleşin. Barışçı güçlerin birliğini kuvvetlendirin. Bu çağrıya cevap verin. Barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve eşitlik savasına dört elle sarılın ve yılmazca savaşın."(s.221)

Kadınları İKD'de örgütlenmeye çağırmak da suçtur: Örneğin, konut sorunuyla ilgili bir eğitim notunun sonunda "Bizler ilerici kadınlar, İKD'de birleşerek bu örgütlü mücadeleye omuz vermeliyiz. Bu sorunlara çözüm getirecek partilere oyumuzu verip, onları desteklemeliyiz " sözü iddianamede yer almaktadır. (s.221)

Silahsızlanma konusunda bir şube tarafından hazırlanan, kadınların neden barış ve silahsızlanma için savaşması gerektiğini ve İKD'nin bu doğrultudaki çalışmalarını anlatan belge ise, alıntı olarak değil, tümüyle suç belgeleri arasındadır. (s.221-222)

Bir başka "suç belgesi" de şu: "30.4.1978 gün ve 1 sayılı İngilizce İKD Haberler Bülteni'nde sahife 2'de, 8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü'nün Türkiye'de kutlandığından, kardeş örgütler olan Sovyet, Bulgar ve Yunan Kadın Komiteleri üyelerinin Beria Onger'ce ağırlandığından söz ediliyor."(s.223)

İKD, ülkemiz kadınlarını doğrudan etkileyen, ülkemizde militarizm ve şovenizmin alabildiğine yaygınlaşmasına yol açan Kıbrıs çıkartması ve bunu izleyen gelişmeler hakkında görüşünü birçok kez açıklamıştır. Bu görüş, Birleşmiş Milletler'in Kıbrıs konusundaki kararının uygulanmasıdır. Ama böyle bir görüş ileri sürmek "düzene karşı suçlar" arasında sayılmakta, buna ilişkin tüm İKD yayınları delil olarak verilmektedir."İKD'nin Haber Bültenlerinden birinin, sahife 4'de, 9-12 Şubat 1978'de Atina'da yapılan toplantıda Kıbrıs'ın askerden arındırılması konusunda bir deklarasyon yayınlandığından bahsedilmektedir." (s.223)

1978 yılında Budapeşte'de yapılan, Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonunun ortak toplantısında İKD temsilcisinin Kıbrıs konusunda yaptığı açıklama da iddianamede yer almaktadır. (s.201) Bunun yanı sıra, 1978 yılının Şubat ayında Atina'da yapılan "Akdeniz'de Barış Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Konferansı"nda, delegasyon içinde bulunan Kıbrıs, Yunan ve Türkiye kadın örgütleri temsilcilerinin Kıbrıs konusunda yaptıkları ortak açıklama da askeri savcı için "suç" olarak kabul edilmektedir. (s.203) Yine aynı toplantıda İKD temsilcisinin yapmış olduğu konuşmanın tamamı savcı için "suç"u ispatlayan bir "delil"dir. (s.214)

İKD'nin kapatılmasını protesto etmek de "suç"lar arasında yer almaktadır: "Kadınların Sesi Dergisinin Mayıs 1980, 58. sayısının 19. sayfasında, İLERİCİ KADIN HAREKETİ SUSTURULMAZ başlığı altında ve böyle "İKD SUSTURULAMAZ" pankartıyla yürüyen kadınların resmi altında:

28 Nisan 1979 İKD gerekçesiz olarak faaliyetten men edildi... ama ilerici kadın hareketi susuturulamadı. şeklinde bir yazı ve İKD'yi yaşatacağız, savaşım günüdür, UDC saflarında İKD'yi yaşatacağız şeklinde ibareleri havi şiir şeklinde yazılmış yazı mevcuttur." (s.226)

İKD'nin suçlarını belgelemek için Kadınların Sesi dergisinden bir dizi alıntılar yapılmaktadır. Örneğin, ünlü bir Fransız kadın yazarı olan Madeleine Vincent'in "Tonlun ve Kadınların Kurtuluşu" adıyla Türkiye'de yayınlanan kitabın tanıtılması da bunlar arasındadır.

Savcı İKD'yi suçlu çıkarmak için hayaller de görüyor. İddianamede (s.245) İKD'nin 23.2.1977 tarihinde üzerinde "Sol yumruğu havaya kaldırılmış kadın resmi bulunan ve altına faşistler savulun ana ar geliyor" ibareli bir afişi çıkarttığı ve duvarlara yapıştırdığı yazılıyor. Gerçekten de İKD böyle bir

afiş çıkarmıştı, ama üstünde "sol yumruğu havaya kalkmış bir kadın" değil, faşistler tarafından öldürülen oğlunun tabutu üstünde ağlayan bir ananın resmi vardı.

Iddianamenin 248. sayfasındaki yorum bir harikadır: "Anayasamızın ve yasaların kendilerine tanıdığı örgütlenme hakkını istismar eden bir grup "MARKSİST LENİNİST" görüşlü kadınlar tarafından legal olarak 1630 sayılı yasa hükümlerine göre kurulan dernek yukarda belirtildiği gibi basıp yayınlamış oldukları bildiri, afiş, bülten, vs. ile asmış oldukları pankart, tertip ettikleri toplantı, miting ve kor-san yürüyüşleri ile amacı dışına çıkmış, merkezi yurt dışında bulunan ve ülkemizde illegal olarak faaliyet gösteren "TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ" (TKP) örgütü içersinde yer almış, ülkemizde kadın kesimini oluşturarak mevcut anayasal düzeni zorla yıkıp yerine "MARKSİST-LENİNİST" bir düzen getirmek için kadınlar üzerinde örgütlenme çalışmalarında bulunmuş, aynı amacı güden ve doğrultuda çalışmalar yapan "DİSK ve buna bağlı MADEN-İŞ ile TÖB-DER, İGD, İLD, GENEL-DER, TJS-DER, TİTED, KÖGEF, HALK EVLERİ" ve benzeri kuruluşlarla işbirliği yapmış bu kuruluşlarla birlikte amaçlarına ulaşabilmek gayesi ile sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıf üzerinde tahakkümünü sağlamak ve komünist bir düzen getirmek için çalışmalar yapmış eylem birliğinde bulunmuşlardır."

Bu "dehşet" amacı gerçekleştirmek için İKD'nin yaptığı çalışmalara örnek olarak verilenler çok ilgi çekicidir dofrusu:

- "20 yılda emeklilik çalışan kadınları aldatmamalıdır" başlığı ile başlayıp "tüm çalışan kadınlar sizlere sesleniyoruz, haklarımıza sahip çıkalım, sözde verilen hakları gerçek haklara döndürelim" cümleleriyle biten bir bildiri çıkarıp dağıtmak.

- 4 Temmuz 1976 tarihinde yapmış olduğu 1. Olağan Genel Kurul toplantısında basına ve kamuoyuna açık-

lamak için bildiri hazırlamak.

- Çeşitli örgütlerle birlikte "Ülkemizde bağımsız mahkemeler varken, Devlet Güvenlik Mahkemeleri neden kurulmak isteniyor" başlıklı bir bildiri çıkarmak.

- 8 Mart 1977'de "Dünya Kadınlar Günü" dolayısıyla Spor ve Sergi Sarayı'nda bir toplantı düzenlemek, bu toplantıda "141-142'ye Hayır" sloganının atılmış olması, toplantıya "DİSK, TÖB-DER, MADEN-İŞ, Cezaîr Kadınlar Birliği, Rusya (!) Kadınlar Birliği, Finlandiya Kadınlar Birliği ve Dünya Uluslararası(!) Kadınlar Birliği tarafından kutlama mesajlarının gelmesi.

- 11 Mart 1977'de "Bağımsızlık, barış ve demokrasi mücadelesinde kadın hareketinin rolü ve önemi" konulu bir açık oturum düzenlemek ve burada kadınların toplumunda seçme ve seçilme hakkına sahip olmasının, kadın hak ve eşitliklerinin savunulması, kadınların örgütlü sendikal mücadeleye katılmalarının öneminin vurgulanması, eşit işe eşit ücret mücadelesine katılmaları ve İKD'nin bu konuda öncülük yapmasının gereğinden söz edilmesi.

- NATO'nun kuruluş yıldönümünde, diğer örgütlerle birlikte "NATO'dan çıkılsın, Nükleer silanlar imha edilsin" diyen bir bildiri çıkarılması.

- "Maden-İş'li grevci işçilere omuz verelim" başlıklı bir bildiri çıkarması.

- 1973 yılında 8 Mart dolayısıyla üstünde "8 Mart Dünya Kadınlar Günü" yazılı bir afiş çıkarılıp asılması.

- Derneğin 3.kuruluş yıldönümü dolayısıyla bir gece tertip edilmesi.

- 2.Genel Kurulunda savcının değişimiyle "komünist ülkelerden" konuşmacıların olması. Bu konuşmacılar Sovyet Kadın Komitesi'nden Guli Abilova, Yunanistan Kadınlar Birliği'nden Eleni Hacıpetro ve Fransız

Kadınlar Birliği'nden Annie Masson'du.

- 1979 yılında "ilerici kadın hareketi durdurulamaz" adlı 4 gün süren büyük bir yürüyüş yapılması.

- 2.Genel Kurul toplantısının faaliyet raporunun 13.sayfasında "141-142. maddelerin kaldırılmasının" istenmesi.

Savcı sıraladığı bu "delil"lerin ve diğer tüm bildiri, afiş, toplantı ve yürüyüşlerin hepsinin yasalara uygun olarak vede gerekli izinlerin alınarak yavinlanıp, düzenlendiğini, bunların sonucunda dernek hakkında hiçbir dava açılmamış olduğunu ise nedense söylemeyi ihmal ediyor.

Askeri savcı derneğin faaliyetlerinin durdurulmasından sonra İKD'nin "illegal faaliyetler" yürüttüğünü de saptamıştır! Bunlara örnek olarak;

- 8 Mart 1980 günü bir kadının üstünden "ilerici kadınlar" sözcüğünü içeren bildiri, pul ve afiş bulunması,

- 8 Mart 1980'de Alibeyköy'de bir grup kadının yürüyüş yapması,

- Afganistan konusunda bazı örgütlerle birlikte gazetelere açıklama yapılmış olması gibi, İKD'yi hiçbir biçimde ilgilendirmeyen bir-iki olay verilmektedir.

Savcı, nerede bir "ilerici kadınlar" sözcüğü görürse bunu İKD'nin faaliyeti olarak adlandırmaktadır. Aynı zamanda bunlar İKD'nin "illegal faaliyet" yaptığını kanıtlamaya yeterlidir!

Askeri savcının özellikle üstünde durduğu, İKD'nin büyük "suç"larından birisi grevci işçilerle dayanışmaktır. 1977 yılında onbinlerce metal işçisinin sürdürdüğü sevizbuçuk aylık büyük grev sırasında İKD, grevci işçilerle büyük bir dayanışma kampanyası yürütmüştü. Grev yerlerinde yemek pişirmiş, grevcilerin çocukları ve ailelerine yardım için pazar yerlerinde çehizlerden çıkarılan el işleri satmıştı.

İddianamenin pekçok yerinde buna ilişkin yayınlarından, çalışmalardan örnek vererek "illegal ve yıkıcı" faaliyetler kanı'lamaya çalışmaktadır. Türkiye'de sosyete hanımları tarafından kurulan pekçok kadın derneği bulunmaktadır. Bunların başlıca faaliyetleri balclar, vb. düzenleyerek toplanan paraları fakir çocuklara vermektir. Bu dernekler bugün de faaliyetlerini açıkça sürdürüyor. Ama İKD üyelerinin kendi alınterleri, göznurlarıyla yaptıkları şeyleri tıp grevci işçilere ve onların açlıktan ağlayan çocuklarına yardım etmeleri ise 30 yıllık cezalar gerektiren bir SUÇ!

Türkiye'de kadınlar üstüne, barış üstüne en çok şiir yazan şair kuşkusuz Nazım Hikmet'tir. Üstelik Nazım'ın Türkiye'nin en büyük şairlerinden biri olduğunu sadece ilericiler değil, Tercüman gazetesinin gerici yazarları bile defalarca kabul etmişlerdir. Uzun yıllar lise edebiyat kitaplarında Nazım'ın şiirlerine yer verilmiştir. Ancak İKD'nin yayınlarında Nazım Hikmet'ten yada varıtlarından söz edilen tüm bölümler dikkatle seçilmiş ve "suç belgeleri" arasına dahil edilmiştir.

İKD'nin 23 Nisan, 30 Ağustos, 29 Ekim, 9 Eylül gibi ulusal bayramlarda açıklamalar yapması, bunlarda halkımızın anti-emperyalist kurtuluş savaşına ve kadınların burada oynadığı role değinilmesi, bugün de emperyalizmin ülkemiz üstündeki etkinliğine karşı savaşmak gerektiğini söylemesi, yani emperyalizme karşı çıkması önemli suçları arasındadır.

İKD'ye yöneltilen suçlar arasında en önemlilerinden biri Derneğimizin sürekli ilerici ve demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini savunması, kadınları bu yönde çaba harcamaya çağırmasıdır. Türkiye'nin politik yaşamında "cephe" fikrini ilk gerçekleştirenler, Milliyetçi Cephe adı altında 1974-1977 yılları arasında bir hükümet koalisyonu kuran Adalet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Milli Selamet Partisi'dir. Bunlar "milliyetçilik" maskesi altında ulusal çıkarlara aykırı, halkımızın yıllarca

savaşla kazandığı demokratik haklara düşman bir politikayı uygulamak için biraraya gelmişlerdir. Bu dönemde faşist parti iktidarda olmanın avantajlarından yararlanarak ordu ve devlet teşkilatında çok önemli mevziler elde etmiş, faşist katillerin eğitimi hızlandırılmış, terör olayları yaygın biçime getirilmiştir. Buna karşı tüm yurtseverlerin, anti-empervalistlerin, anti-faşistlerin birlik içinde olmasını, birleşmesini savunmaktan daha doğru ne olabilir? Eğer İKD kadınları böyle bir tutuma çağırmasaydı, ana ve emekçi olarak onlara haklarını, canlarını savunmanın yolunu göstermemiş olsaydı o zaman bir emekçi kadın örgütü olarak görevini yerine getirmiş sayılabilir miydi?

İKD'nin savunduğu eylem ve cephe birliğinin hiçbir "illegal" yönü yoktu. Demokrasiden yana tüm örgütlerin biraraya gelerek faşist ve gerici güçlerin saldırısına karşı birlikte hareket etmelerini savunuyordu. İşveren örgütlerinin biraraya gelip açıklamalar yapması, ortak talepleri için birlikte hareket etmesi tümüyle yasal savılırken emekçilerin birleşmesi neden "rejimi devirme çabası" olarak gösterilmektedir? Bu suçlama bile Türkiye'de zaten bir sınıfın diğer sınıflara tahakküm ettiğini, bu tahakküme karşı çıkanları yoketmek için hiçbir çabadan kaçınmadığını kanıtlamıyor mu?

Askeri savcı İKD'nin işlediği "suç"lar arasına, Beria Onğer'in, İstanbul bağımsız senatör adayı olarak seçimlere katılmasını da dahil etmiştir. Bu seçim çalışmalarını sırasında Beria Onğer'in yaptığı kapalı ve açık toplantılarda söyledikleri, yazılı materyaller bu "suç"un "delil"leri olarak iddianamede yer almaktadır. Savcı Beria Onğer İKD Genel Başkanıdır o halde İKD suç işlemiştir gibi açıklanması güç bir yaklaşımla bu sonuca varmıştır. Bu santama pek çok yönden saçmalıkları içermektedir.

Birincisi, her Türkiye vatandaşı belli koşullara sahipse seçimlere katılabilir ve kendi propagandasını

yanabilir. İkincisi, Beria Onger bu seçime kendi özgür iradesi ile, bağımsız olarak katılmıştır. Onun herhangi bir derneğin başkanı olması derneğini asla bağlamaz. Savcının bu yaklaşımını doğru sayarsak, seçimlere giren kimi oda ve meslek örgütü başkanlarının ve yöneticilerinin seçim çalışmalarının kendi örgütlerine "suç" yükleyecek pek çok yanı kolaylıkla bulunabilir. Çünkü, tüm seçim çalışmalarında her aday daha iyiyi kendisinin yapacağına ilişkin öneriler getirir ve varolanı eleştirir.

Savcı Beria Onger'in seçim çalışmalarıyla ilgili banka hesabına yatan paraların bir kısmının dernek genel saymanı tarafından çekilmiş olması da savcı için "suç"tur. Bu "suç"un da açıklanması olanaksızdır. Zaten askeri savcının isnat ettiği "suç"ları ve dayanak olarak gösterdiği "delil"leri açıklamak gibi bir kaygusu da yoktur. Böyle bir kaygı sözkonusu olsaydı, savcı İKD İddianamesi gibi 200 sayfalık bir "eser"i ortaya çıkaramazdı.

Sonuç olarak, savcının 200 sayfalık iddianamesinde tüm sayılanlar, İKD'nin tüzük ve programına uygun olarak gerçekleştirdiği, tümüyle açık çalışmalarıdır. 4 yıl boyunca bu çalışmalar tüm ilgili makamların her an denetimine açık biçimde gerçekleştirilmişler, bunlardan dolayı İKD hakkında tek bir dava bile açılmamıştır. Bu gerçek iddianamede de yer almaktadır: "... İKD haklarında Genel Yönetim Kurulu Üyeleri olarak her ne kadar İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığınca faaliyetlerinden dolayı bir soruşturma emri verilmemiş ise de...." .... "...Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının ihbar yazıları üzerine .... İKD Genel Yönetim Kurulları üyeleri hakkında ... soruşturma açılmış..... İKD rümlü İlerici Kadınlar Derneği'nin ne denli dernekler oldukları belgelerle faaliyetleri açıklanıp derneklerin kapatılma istemini havi olarak dava açmak zarureti hasıl olmuş..."

Görüldüğü gibi zoraki açılan dava sadece ve sadece işkence altında alınan "ifade"lere dayandırılmak-

tadır. Hiçbir ciddi delil ve buna dayalı suç da söz konusu değildir.

İKD sayılan faaliyetlerinin bir bölümünü de sıkıyönetim döneminde gerçekleştirmiştir. Bugün savcının suçlamalarına dayanak olan yasalar İKD'nin faaliyet-te bulunduğu dönemde de aynen geçerliyidiler. Bu dö-nemde sıkıyönetim yetkilileri, emniyet müdürlüğü, hakimler, askeri ve sivil savcılar tarafından suç unsuru bulunmayan bu çalışmaların hemen tümü bugün suç sayılmaktadır.

Tüm bu zoraki suçlamalara, derme-çatma deliller 200 sayfalık iddianamelere yanıtımız tektir:

İLERİCİ KADIN HAREKETİ SUSTURULUMAZ !

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMALARI
TÜSTAV

**TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

